

Elements arquitectònics de Clarà

Guardiola de Berguedà

Ubicació

Comarca: Berguedà
Lloc/Adreça: Planta inferior del mas de Clarà.
Emplaçament: A la part est de la planta baixa de la masia de Clarà. Pista de Brocà a Clarà. Passat us 300 mts.
Alçada: 975,5

Coordenades:

Latitud: 42.25348
Longitud: 1.8842
UTM Est (X): 407959
UTM Nord (Y): 4678523

Classificació

Número de fitxa: 08099-71
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia: Element arquitectònic
Estil / època: Romànic Gòtic
Segle: XI-XIII
Estat de conservació: Dolent
Notes de conservació: Malgrat que la casa encara es conservi dempeus, ha perdut part de la coberta i dels forjats interiors, fet que produeix la seva ràpida degradació i esfondrament.
Protecció: Inexistent
Accés: Fàcil
Ús actual: Sense ús
Titularitat: Privada
Titular: 08098A006600067

Fitxes associades:

[Elements arquitectònics de cal Companyó](#)

[Clarà](#)

Autor de la fitxa: Pere Cascante i Torrella
Data de registre de la fitxa: dc., 09/08/2017 - 02:00

Descripció

Tal i com hem comentat a la fitxa anterior, la casa de Clarà té panys de paret que conserven elements d'interès. De fet la part que mira més a llevant i que presenta un cos de planta quadrangular està construïda amb un aparell molt diferent a la resta de l'edifici i que correspon a l'època medieval. Aquest cos quadrangular té una fàbrica constructiva de carreus de pedra més aviat mal treballats i escairats, units amb argamassa de calç i disposats en filades més aviat regulars alternades amb filades a la paret est en "opus spicatum". Aquest tipus d'aparell ja n'hem trobat a les masies de "Cal Companyó" i el trobem en algunes edificacions religioses, civils i militars de l'època medieval. Aquest tipus de tècnica constructiva, d'origen romà era molt emprat en els paviments, però també s'emprava en panys de mur tot i que tendia a obrir-se els laterals. Està datat de mitjans del segle XI i coincideix amb l'etapa més antiga del mas. També podrien correspondre a aquest període l'arc de mig punt obert a la façana principal i realitzat amb muntants de pedra i dovelles de còdols, de riu disposades a plec de llibre. En aquest cos també hi trobem a la paret nord les traces d'un arc apuntat cegat de cronologia baix medieval.

Observacions:

Es tracta d'un dels masos més antics de Brocà, documentats en les donacions de Sant Llorenç prop Bagà i que encara conserva molts elements d'aquest període com seria el cos rectangular de més a llevant amb aparell de filades de pedra i espina de peix.

Història

La casa de Clarà és una de les cases més antigues de Brocà com la veïna de Cercuneda i Castell. El seu origen es remunta en època alt medieval. La vall de Brocà "vallis huchranensis" o "bucharanensis" ja ens apareix esmentada el segle VIII quan un grup de pagesos i agricultors decidí e poblar-la. Tot i així la documentació més extensa de la vall i en concret de la casa de Clarà i serra homònima la trobem als documents del monestir de Sant Llorenç prop Bagà (ACA vol 801 de monacals d'hisenda doc. 48) quan esmenta el nucli de Vilella (vegeu fitxa 56) també parla de les afrontacions "ipsa wiellares, ipasa serra de Clarano, rivo Bastasinde i Bagazano". Sens dubte la serra de Clarà faria al·lusió a la casa homònima ja que documents posteriors parlen d'un tal Joan de Clerà cònsol de la vila. En el llibre de rodaria de Bagà al delimitar el seu treme esmenta la "costa de serraclara" entenent-se com a serra del mas homònim" damunt de las Forcas fins al capdemunt de la puja de Broca, amb un serradet que confronta amb el camp del Parer". A més al llarg de l'edat mitjana són nombrosos els cognoms de Clarà que poden procedir o no d'aquest mas. Aquesta informació va ser recollida per Mn. Ramon Viladés en el seu llibre de "les muralles de Bagà al segle XIV" i on cita un seguit de jornalers (Jaume, Ponsic, Peric i Bernat de Clerà al 1357 i 1358). Tal i com succeïa amb el mas de Cercuneda (vegeu fitxa 69), aquesta masia no canvia de nom a l'època moderna i sempre es mantindrà amb el nom original. Al cadastre de Brocà de 1756 l'esmenta juntament amb les altres cases de Brocà (Companyó, Vilella, Rotllan, Cercuneda) i als altres documents (inventaride 1856 i full solt de cal Galló) la situa al quartel oeste juntament amb Galló, Rotllant, rectoria, Serrades, i les cases de Gréixer.) Va ser abandonada a mitjans del segle XX.

Bibliografia

BOLÓS MASCLANS, J; PAGÈS, M (1996). El monestir de Sant Llorenç prop Bagà. Artestudi. Barcelona p- 74 i 203. SERRA i VILARÓ, J (1987). Baronies de Pinós i Mataplana. Investigació als seus arxius. Vol I p. 164, 210, 302; AMGB. Cadastre de Brocà 1756. AMGB. Full solt. FULLANA, M (1999). Diccionari de l'art i dels oficis de la construcció. Mallorca. CORTÉS, ELIA M. A. (2016). Espai domèstic i cultura material. Una aproximació a les cases rurals del B

